

جامعه شناسی رمان در مکزیک

۱۹۱۵-۱۹۶۵

محمد جعفر پوینده

انقلاب ۱۹۱۰ که سرانجام «اشرف زمین دار را در هم شکست و بورژوازی مالی و بازرگانی را به قدرت رساند بورژوازی ای که در سطح کشور از نظر کمی ضعیف بود». هوакو رمان نویسان مکزیکی را به دو گروه تقسیم می کند. رمان نویسان متعلق به «رمان انقلاب» و گروه دوم که به «گروه معاصر» معروف هستند. رویدادی که «زمان انقلاب» را از رمان های «گروه معاصر» جدا می سازد، آغاز صنعتی شدن مکزیک است. رمان انقلاب سبکی بسیار عینی دارد و به استثنای یکی دو مورد، در رمان های این دوره به هیچ وجه بیان حالات ذهنی، روایها یا اندیشه های راویان یا اشخاص نیامده است. رمان های گروه معاصر، برعکس، سبکی بسیار ذهنی دارد که فرضیه لوکاج را تایید می کند: تبلور نظام اجتماعی، سبک رمان عینی را به ذهنی تغییر می دهد. نویسنده سپس با توجه به نظریه گلدمون درباره رابطه علت و معلولی میان سرمایه داری غیراحترامی و قهرمان فردیت یافته رمان، نکته مهمی را بیان می کند که به ویژه برای تحلیل رمان در ایران شایان اهمیت است: «رمان انقلاب» در واقع نوعی پیش رمان است. این رمان تمام ویژگی های فرعی رمان کلاسیک را دارد اما از دو ویژگی اصلی آن بی بهره است. رمان انقلاب قهرمانان فردیت یافته را به روی صحنه نمی آورد و به جای این که عمل داستانی را تابع قهرمانان خود کند، قهرمانان را تابع عمل داستانی می سازد. در پرتو فرضیه گلدمون می توان دریافت که در واقع این پیش رمان، یگانه صورتی از رمان است که می توان از جامعه ای تکامل نیافته انتظار داشت، یعنی از جامعه ای که در آن بورژوازی قادر سیاسی را به دست آورده اما فرخصت نیافته است که جامعه را به شیوه مطلوب خود بسازد، یعنی جامعه ای مبتنی بر فردگاری اقتصادی ایجاد کند. در ادامه این تحلیل با توجه به نوع پیشرفت سرمایه داری در مکزیک که عمدهاً سرمایه داری وابسته بوده، آمده است: «۷۵٪ از صنعتی شدن مکزیک به دست اتحادات و سرمایه داری سازمان یافته صورت گرفته است» و از آنجا که سرمایه داری صنعتی مکزیک، مرحله لیبرالی بنگاه آزاد را از سر نگذرانده است، می توان پیش بینی کرد که مکزیک هیچ گاه دوران رمان کلاسیک با قهرمان کاملاً فردیت یافته نخواهد داشت و رمان از صورت پیش رمانی مستقیماً به رمان پساکلاسیک گزئ خواهد کرد و در این رمان پساکلاسیک نیز فردیت قهرمانان، صرفاً یکی از بعد خواهد بود. جای این پیش بینی با استفاده که آیا گزئ از رمان واره های جمالزاده را به بوف کور هدایت می توان با استفاده از چنین تحلیلی، تفسیر کرد و گفت که در ایران نیز رمان از صورت پیش رمانی به صورت پساکلاسیک گزئ کرده است؟ در هر حال این نکته ای است که نیاز به بحث و بررسی مشخص و گسترش دارد، اما طرح آن بی فایده نیست. نویسنده سپس به بررسی رمان ها و رمان نویسان انقلاب می پردازد و رابطه طبقاتی آنان را با دیدگاه های عقیدتی شان نشان می دهد. به علل گرایش های ارتقا و ضلالاتی خود بورژوازی نیز اشاره می شود که برای ما جای تأمل و بحث بسیار دارد. پرسش مهم به پیوستن خود بورژوازی به جناح راست انقلاب بر می گردد. نویسنده در پایان به این پرسش می پردازد که چرا بیشتر رمان نویسان معاصر، صرف نظر از خاستگاه اجتماعی شان، سوسیالیست هستند؟

(م. ج - پ)

جامعه شناسی رمان در مکزیک نوشته جورج هوакو (George Huaco) پژوهشگر معاصر و استاد دانشگاه بیل است. اهمیت این مقاله بیشتر در نکاتی است که ممکن است در بررسی جامعه شناسی رمان در ایران راهگشا باشد. زیرا به بررسی رمان در کشوری رو به توسعه می پردازد. این مقاله گزارشی مقدماتی از بعضی داده هایی است که تحلیل آنها در کتابی منتشر خواهد شد. هدف این پژوهش، کاریست دو فرضیه جامعه شناختی از لوکاج و گلدمون در مورد رمان مکزیکی است. نویسنده پس از شرح این دو فرضیه به الهام گیری از تحلیل بلنوات در کتاب پیایش رمان اشاره می کند. به نظر وات رمان کلاسیک دو ویژگی اصلی دارد: قهرمان فردیت یافته و تبعیت عمل داستانی یا ماجرا (انتربیگ) از شخصیت قهرمان. با توجه به این ویژگی ها به بررسی رمان در مکزیک پرداخته می شود که به این نتیجه می رسد: اگر صورت (فرم) رمان مورد تضطر باشد، باید گفت که در قرن نوزدهم در مکزیک رمانی آفرینه نشده است. سپس به تحولات تاریخی در مکزیک اشاره می گردد و به ویژه به

قهرمان: ویژگی های فرعی دیگری نیز وجود دارد مانند: رد عمل ها یا ماجرا های سنتی، اشخاص نام های کاملاً معین دارند؛ مشخص بودن زمان و مکان.

اگر این ویژگی های متعدد را خاص رمان کلاسیک بدانیم، در مورد مکزیک به چه می رسیم؟

نخست به زمینه تحولات ادبی نگاهی می افکنیم. در تمام طول قرن نوزدهم، نثر روایی در مکزیک، بیشتر نوعی خرد. ادبیات اساساً تقليدی بوده است. همه منتقدان در این مورد هم نظرند که اگر بخواهیم از «موضوع» و محتوا سخن بگوییم، می توان گفت که در مکزیک قرن نوزدهم، رمان هایی نوشته شده است، اما اگر صورت (فرم)، مورد نظر باشد، دیگر نمی توان از رمان در این قرن سخن گفت: در همین جاید بگوییم که من از دیدگاه صوری سخن می گوییم و بنا بر این معتقدم که در قرن نوزدهم در مکزیک، رمانی آفریده نشده است.

تقریباً از سال ۱۸۸۰ تا ۱۹۱۰، کشور زیر یوغ دیکتاتوری خشن پورفیریو دیاس بود. سیاست اجتماعی دیاس، که می توان آن را داروینیسم اجتماعی نامید، برای پژوهش ما اهمیت گسترشده ای دارد: دیاس از یک سو به بیگانگان، اشراف

زمین دار، کلیسا و بورژوازی بزرگ امتیاز می داد و از سوی دیگر برای به بند کشیدن محروم ترین طبقات، تروریسم و خشونت را به کار می گرفت. در ۱۹۱۰ یک انقلاب اجتماعی او را سرنگون کرد، انقلابی که با هفت سال جنگ داخلی و بیش از یک میلیون کشته همراه بود. چهار رهبر انقلابی این هفت سال نبرد سلطانه در جناح های افراطی جای داشتند: در جناح راست، مادرلو و کارنسا، بورژوازی بزرگ مناطق شمالی، از مالکیت ارضی دفاع می کردند، در جناح چپ، ویا و زاپاتا، دهقانان سرخ پوست با این مالکیت می چنگیدند.

شما حتماً به یاد می آورید که مادرلو تقریباً در همان اوایل کشته شد، سپس، بعد از مبارزه ای طولانی میان سه رهبر دیگر، پیروزی از آن بدترین شد: کارنسا، پانچو ویا و زاپاتا را کشت و خود نیز سرانجام کشته شد. در هر حال نکته اساسی آن بود که انقلاب، اشراف زمین دار را در هم شکست و بورژوازی مالی و بازارگانی را به قدرت رساند، بورژوازی ای که در سطح کشور، از نظر کمی ضعیف بود.

در اینجا باید به مقایسه ای با انقلاب فرانسه پردازیم: در فرانسه، بورژوازی نخست نظامی اجتماعی ایجاد کرد و سپس از رهگذر انقلاب کبیر، قدرت سیاسی را به دست گرفت، اما در مکزیک، بورژوازی نخست قدرت سیاسی را از رهگذر انقلاب به دست گرفت و سپس با وظیفه دگرگون ساختن یک جامعه اساساً روستاوی و کشاورزی رو به رو شد.

فرم رمان مکزیکی با چیزی شروع شد که معمولاً رمان انقلاب نامیده می شود. نخستین اثر از این نوع، یعنی رمان زیردستان، اثر آسوئلا، دیر زمانی ناشناخته بود و منتقدان مکزیک تازه در سال ۱۹۲۵ آن را کشف کردند. «رمان انقلاب» در پایان سال های بیست به اوج شکوفایی می رسد، در سال های سی کاملاً مسلط است و در پایان این دهه محو می شود. منتقدان ادبی، یکصدا سال ۱۹۴۰ را مرزی می دانند

این مقاله گزارشی مقدماتی از بعضی از داده هایی است که تحلیل آن ها در کتابی درباره جامعه شناسی ادبیات منتشر خواهد شد. این مصاحبه ها بر سی و شش مصاحبه نسبتاً جامع با مهمنترين رمان نويسان مکزیک و بر تحلیل محتواي حدود صد رمان مبتنی است. هدف این پژوهش آن بوده که دو فرضيه جامعه شناسی در باره آينده رمان را در مورد رمان مکزیکی به کار بندد. این فرضيه ها را دو نويسنده اروپائي، جورج لوکاج و لوسين گلدمان تدوين کرده اند.

لوکاج در کتاب خود به نام پيدايش رئاليسم اروپائي (۱۹۳۷) سير تحول رمان را در جامعه ای که فرهنگش شکلی از رمان را می آفريند، بر اساس فرضيه زير توضيح می دهد: هنگامی که جامعه، انقلابي اجتماعي را از سر می گزرايد، رمان همراه با اين انقلاب، به سیکي عيني گرایش پيدا می کند؛ اما همین که نظام اجتماعي حاصل از اين انقلاب، متبلور و نهادينه می شود، رمان تغيير سبک می دهد و به غایت ذهنی می شود.

دومين فرضيه درباره آينده رمان را لوسين گلدمان در کتاب جامعه شناسی ادبیات: دفاع از جامعه شناسی رمان (۱۹۶۴) بيان کرده است. برای درک اين فرضيه باید به ياد آورد که هگل در درس هايش درباره زبها شناسی، به وجود پيوندي تاريخي، و هنوز مشخص نشده، ميان پيدايش بورژوازی اروپائي و نوع رمان اشاره کرده است. سپس ماركس اين اندیشه را می گيرد، اما ژرفای بيشتری به آن نمی بخشد. بعدها بعضی از مارکسیست ها نشان می دهند که اين پيوند و پژوه در رابطه فردگرایي اقتصادي بازار سرمایه داري و جامعه ابیاسته از ارزش های فردگرای با قهرمان فردیت یافته نهفته است (وجود قهرمان فردیت یافته، و پژگی اساسی رمان کلاسیک است). گلدمان این داده ها را پی می گيرد و می گوشي با طرح فرضيه زير، آنها را دقیقترا کند: قهرمان فردگرای رمان کلاسیک، پیامد سرمایه داري آزاد در قرن نوزدهم بوده که رقبات آزاد بر آن حاكمیت داشته است. اما در پی تحولی که در جوان ۱۹۱۰ به تبدیل سرمایه داري آزاد به سرمایه داري انحصار ها و سپس به سرمایه داري سازمان یافته انجامید، شاهد گرایش به محظوظانه قهرمان فردگرای در رمان اروپائي و آمریکایی هستيم. و همان گونه که گلدمان خاطرشنan می کند، تحول درونی رمان در قرن بیستم، مؤید نظریه اوتست: انواع گوناگون خود. قهرمان بسیار منفعل و بی نهایت درون گرا در رمان نو فرانسوی، جایگزین قهرمان رمان کلاسیک می شود.

پيش از پرداختن به داده های مکزیکی، باید نکته ای را درباره ماهیت رمان بیان کنم. برای این کار، به ویژه از تحلیل صوری یان وات در کتاب پيدايش رمان (۱۹۵۷) (الهام گرفته ام، این کتاب که با استقبال گسترده منتقدان رویه رو شده، به بررسی رمان کلاسیک انگلیسی می پردازد (دفو، ریچاردسون، فیلیدینگ). اگر خلاصه ای بسیار طرح وار از این کتاب ارائه دهیم، می توان گفت که در نظر وات، رئالیسم خاص رمان کلاسیک، رئالیسمی است که با تجربه ذهنی فردی، انبساط دقیق دارد. وات نشان می دهد که رمان کلاسیک دو ویژگی اصلی دارد: قهرمان فردیت یافته، و تبعیت عمل داستانی یا ماجرا (انتریگ) از شخصیت

پایان جنگ داخلی (۱۹۱۷) و آغاز دوران صنعتی (۱۹۴۰)، مکزیک دو پدیده مهم را تجربه کرد که پیامد انقلاب بودند: مبارزه کلیسا با دولت، از ۱۹۲۹ تا ۱۹۲۶؛ و اصلاحات ارضی سال های سی زیر فشار رئیس جمهور کاردناس. بنابراین، پایان دوران کاردناس در ۱۹۳۹، نشانه‌دهنده پایان انقلاب و نیز پایان رمان انقلاب است.

رمان انقلاب، سبکی بسیار عینی دارد و به استثنای یکی دو مورد، در حدود سی رمان این دوره، به هیچ وجه بیان حالات ذهنی، رویاهای اندیشه‌های راویان یا اشخاص نیامده است: این رمان به نحوی وسوسات آمیز صرفاً بر توصیف عینی و مشروح نبردها، بی رحمی ها و غارت گری های جنگ های انقلابی متصرک شده است. بر عکس، رمان های گروه معاصر، سبکی بسیار ذهنی دارد، به نحوی که فرضیه لوکاج تائید می شود: تبلور نظام اجتماعی، سبک رمان عینی را به ذهنی تغییر می دهد. در این میان برای بررسی فرضیه گلدمون درباره رابطه علت و معلولی میان بنگاه فردی (سرمایه داری غیر انتصاري) و قهرمان فردیت یافته رمان، باید به مجموعه دیگری از داده ها استناد ورزیم.

نخستین عامل شایان توجه این که رمان انقلاب در واقع نوعی پیش رمان است: این رمان تمام تمام و بیزگی های فرعی رمان کلاسیک را دارد اما از دو بیزگی اصلی آن بی بهره است. رمان انقلاب، قهرمانان فردیت یافته را به روی صحنه نمی آورد و به جای این که عمل داستانی را تابع قهرمانان خود کند، قهرمانان را تابع عمل داستانی می سازد. در پرتو فرضیه گلدمون می توان دریافت که در واقع این پیش - رمان، یگانه صورتی از رمان است که می توان از جامعه ای تکامل نیافته انتظار داشت.

که رمان های انقلاب را از نوع دیگری از رمان جدا می کند؛ این نوع جدید در آغاز سال های چهل نمودار می شود، در ۱۹۴۷ با رمان در لحظه باران اثر پانیز به اولین موفقیت ها دست می یابد و تا به امروز؛ با کسانی مانند کارلوس فونتس و خوان رولفو، با قدرت تمام ادامه می یابد. این دومین موج رمان و رمان نویسان را من، گروه معاصر می نامم.

گروه اول یعنی «رمان های انقلاب» تعداد زیادی از رمان ها و رمان نویسان بر جسته را در بر می گیرد، «گروه معاصر» نیز به همین ترتیب است، برای تعیین تعلق نویسندها به یکی از این گروه ها، باید نظر مهمترین منتقدان ادبی مکزیک و آمریکای لاتین را مینا قرار دهیم: آنان بر سر این نکته توافق دارند که نویسندهان اصلی «رمان های انقلاب» چهار نفر بوده اند و حدود سی رمان نوشته اند. «گروه معاصر» از بیست و دو رمان نویسان و حدود شصت و پنج رمان تشکیل شده است. من توانسته ام با تمام این رمان نویسان مصاحبه کنم و در حال حاضر سرگرم بررسی محتواهای رمان هایشان هستم. همان گونه که خواهید دید، نخستین نتایج پژوهش هایم، هم فرضیه های لوکاج را تائید می کند و هم فرضیه های گلدمون را، و به علاوه مجموعه ای از مناسبات پیچیده اما بسیار ویژه را میان جامعه و ادبیات آشکار می سازد.

با وجودی که مورخان ادبیات هیچگاه به این نکته اشاره نکرده اند، رویدادی که «رمان انقلاب» را از رمان های «گروه معاصر» جدا می سازد، آغاز صنعتی شدن مکزیک است. مورخان اقتصاد معتقدند که خیزش صنعتی مکزیک در سال ۱۹۴۰ آغاز گشته و به منطقه جفرافیایی محدود در منطقه مکزیکو و گوادالاخارا محدود شده است. در فاصله

گستنگی اجتماعی طبقه‌ای که خاستگاه بیشتر رمان نویسان انقلاب است (هشت نفر از شانزده نفر: هفت خرد بورژوا و یک بورژوا متوسط) احتمال بی علاقه‌گی و گستنگی عقیدتی موجود در آثارشان را توضیح می‌دهد.

بررسی هایی که در ایالات متحده آمریکا و اروپا در عرصه روابط نژادی و جامعه شناسی سیاسی صورت گرفته، علل گرایش‌های نژاد پرستانه و یا ارتقای خرد بورژوازی را در پرتو استدلال زیر توضیح می‌دهد: این گروه در هر برنامه اجتماعی برای بهبود زندگی کسانی که در سلسله مراتب اجتماعی یک پله پایین تر از او قرار دارند، احساس خطر می‌کند، چرا که این بهبود، جایگاه اجتماعی اقتصادی خرد بورژوازی را تعیین می‌کند: نژاد پرستی فقیران سفید پوست جنوب آمریکا با همین استدلال تبیین می‌شود، همان‌گونه که گرایش کارمندان و خرد مالکان آلمان در دوره وایمار به نازی‌ها، با ترس از پرولتاری شدن تبیین می‌شود. نتایج این تحلیل‌ها ما را به این پیش‌بینی می‌رساند که در یک موقعیت اجتماعی اقلابی، مانند موقعیت ناشی از انقلاب مکزیک که هدف عقیدتی اصلی آن، بهبود وضعیت محروم ترین طبقات (از رهگذر دادن زمین به دهقانان سرخ پوست) بود، خرد بورژوازی بایستی به انتزاع کافی احساس خطر کرده باشد تا پیوستن به جناح راست انقلاب را برگزیند. تحلیل درونی دنیای محدود رمان نویسان انقلاب نیز مؤید همین امر است. در واقع از هفت رمان نویسی که خاستگاه بورژوازی دارند، شش نفر به جناح راست، به مادر، کارآنسا و مدافعان بزرگ مالکی می‌پیوندند. در مقابل، از پنج نویسنده برخاسته از بورژوازی بزرگ (مشاغل آزاد) بیشترشان به جناح چپ، به پانچ ویا و مخالفان بزرگ مالکی می‌پیوندند.

برخلاف دنیای محدود رمان نویسان انقلاب که در آن، تعلق به طبقه اجتماعی خاصی، به رابطه وابستگی سیاسی می‌انجامد، تحلیل درونی دنیای گسترده‌تر رمان نویسان معاصر، چنین رابطه‌ای را به هیچ وجه اشکار نمی‌سازد. بیشتر رمان نویسان معاصر، صرف نظر از خاستگاه اجتماعی‌شان، سوسیالیست هستند. این تفاوت چه علتی دارد؟ علت این امر به نظر من در فقدان، و سپس پدیدار شدن مجدد یک متغیر میانجی یعنی شبکه‌ای از نهادهای ادبی و روشنگری (خرده فرهنگ) است. این نهادها با شروع انقلاب از بین رفتند. رمان نویسان این دوره نویسنده‌گانی منفرد، خبرنگاران جنگی، سربازان و کسانی بودند که از ارتش‌های انقلابی پیروی می‌کردند. بر عکس، رمان نویسان گروه معاصر عضو شبکه‌ای گسترده از نهادهای ادبی و روشنگری (خرده فرهنگ) بودند. این شبکه‌که در مکزیکوپیتی متمرکز شده بود، انجمن اهالی های ادبی، روزنامه های تخصصی و را در بر می‌گرفت، مجله های ادبی، مقاله های ادبی، زیمیل و مانهایم پیش بینی کردند که در گزینش سیاسی او، اما پس از بازسازی این خرد فرهنگ، با آن چه ویر، زیمیل و مانهایم پیش بینی کردند، رو به رو می شویم؛ پذیرش اجتماعی در شبکه‌ای از نهادهای ادبی و روشنگری، اهمیتی بیش از نفوذ طبقه خاستگاه دارد.

یعنی در جامعه‌ای که در آن بورژوازی قدرت سیاسی را به دست آورده، اما فرصت نیافته است جامعه را به شیوه مطلوب خود بسازد، یعنی جامعه ای مبتنی بر فردگرایی اقتصادی ایجاد کند. در اینجا، در پرتو این فرضیه

می‌توان پیش بینی کرد که پس از این دگرگونی اجتماعی - اقتصادی، مکزیک رمان حقیقی را خواهد آفرید: رمانی که قهرمانانش تا حدی فردیت خواهند یافت و تعیین آشکار ماجرا یا عمل داستانی از قهرمان فردی، در آن وجود خواهد داشت.

اما با توجه به نحوه خاصی که بورژوازی مکزیک، فرایند سرمایه داری این کشور را آغاز کرده است و با استفاده از فرضیه گلدمان می‌توانیم در مورد پیش بینی آینده رمان مکزیک باز هم جلوتر برویم. داده‌های مربوط به تحول صنعتی مکزیک در طول ۱۹۶۰-۱۹۴۰، آن گونه که پابلو گونزالس کازانووا در کتاب دموکراسی در مکزیک آورده است، نشان می‌دهد که نیمی از صنعت مکزیک، در اختیار و زیر نظر بیگانگان (و ۴۷٪ از کل این نیمه در دست تراست های امریکایی) است. نیمه دیگر را هم دولت و بنگاه‌های خصوصی مکزیک به نسبت پنجه. پنجه در اختیار دارند. به عبارت دیگر، ۷۵٪ از صنعتی شدن مکزیک به دست احصارات و سرمایه داری سازمان یافته صورت گرفته است؛ و از آنجا که

سرمایه داری صنعتی مکزیک، مرحله لیبرالی بنگاه آزاد را از سر نگرانده است. می‌توان پیش بینی کرد که مکزیک هیچ گاه دوران قهرمان کلاسیک با قهرمان کاملاً فردیت یافته خواهد داشت و رمان، از صورت پیش-رمانی، مستقیماً به رمان پسا. کلاسیک گذر خواهد کرد و در این رمان پسا. کلاسیک نیز فردیت قهرمانان، صرفای یکی از ابعاد خواهد بود که اهمیت هر چه کمتری خواهد داشت. نیازی به گفتن نیست که این پیش بینی ویژه نهفته در فرضیه گلدمان، در اوضاع مکزیک کاملاً تایید می‌شود.

حال به بررسی رمان‌ها و رمان نویسان انقلاب می‌پردازیم. در نظر مورخان ادبیات، آنها بی علاقه‌گی و گستنگی عقیدتی غربی مشخص می‌شوند: در واقع اگر چه این رمان‌ها در عرصه تخلی، دیکتاتوری پیش از انقلاب پورفیریو دیاس را رد می‌کنند، در نهایت فقط دل بستگی کم رنگی را به خود انقلاب بیان می‌دارند. در این رمان‌ها بارها با این موضوع تکراری روبه رو می‌شویم: این همه کشته برای چه؟ یکی از علت‌های اصلی این بی علاقه‌گی را باید در خاستگاه اجتماعی رمان نویسان جستجو کرد. داده‌های را که من توانسته ام بر اساس شغل، ثروت و تحصیلات پدر نویسنده‌گان جمع آوری کنم، نشان می‌دهد که یکی از این رمان نویسان مبتدا اشرافی داشته و دیگری از طبقه متوسط برخواسته است. پنج نفر از بورژوازی بزرگ (صاحبان مشاغل آزاد) بیرون آمده اند و هفت نفر (پر تعدادترین خرد - گروه) از خrede بورژوازی روسنایی: پسران دکانداران روسنایی‌کوچک. موقعیت اجتماعی این قشر خاص در دوره دیکتاتوری پورفیریو دیاس، چه بوده است؟ پاسخ روشن است: این قشر نه امتیازهای بورژوازی بزرگ و به طور کلی طبقات بالا را داشته و نه گرفتار خشونت‌ها و تروریسمی بوده که بیشتر، دامن طبقات پایین را می‌گرفته است. خلاصه آن که،